

בית שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

פרשת וישלח
תשע"ט
גליון 138
נא לשמור על קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת
מו"ר אבי ר' חוד שלום ב"ר שלמה רב ר' זאב ב"ר משה חיים האמורא רבינא בן רב הונא הרה"ק רבי שלמה זלמן יוסף ב"ר אברהם אליהו הרה"ק רבי דב בער מליעווא ב"ר ישראל הרה"ק רבי ישראל ב"ר שמואל אליהו הרה"ק רבי ישראל ב"ר דוד משה ראובן בן יעקב משבטי קה הרה"ק רבי מנחם נחום ב"ר ישראל רבינו הקדוש רבי יהודה בן רבן שמעון הרה"ק רבי דוד ב"ר יצחק מטקווירא הרה"ק רבי מנחם ב"ר יעקב דוד הרה"ק רבי שאול ידידיה אלעזר ב"ר ישראל הגה"ק רבי יוסף יוזל הורביץ הסבא רבינו אברהם בן משה בן הרמב"ם הרה"ק רבי ברוך ב"ר יחיאל מיכל הרה"ק רבי דוב בער ב"ר אברהם המגיד ממעזריטש

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"וַיִּזְכֹּר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֹּאבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֵלוֹת הַשָּׁחַר" (ל"ב, כ"ה)

הרוחניות וזהו ויותר יעקב לבדו הוא לבדו בלי מדרגותיו הרוחניות אך עם מידותיו שסגל הוא לעצמו ומגיע שרו של עשוי ונלחם עמו ומנסה להכשילו בעבודת ה' כדי שיעקב לא יחשוב ויאמין שאין עוד מלבדו אלא יאמין כמו עשוי בבוהי ועוצם ידי, אך יעקב מתאמץ ומכניע את היצור ויעקב מצליח לעמוד בניסיון וכשנגמר הניסיון חוזרים אליו כל מדרגותיו הרוחניות ועוד יותר ממה שהיה לו וזה שנאמר עד עלות השחר היינו ששוב נמצא יעקב במצב של הארה וזהו ששם הודה לו על הברכות ושינה את שמו לישראל היינו שיעקב התקדם מניסיון זה למדרגה רוחנית יותר גבוהה ממה שהיה לפני הניסיון. אתה מובן הפסוק "וַיִּנְשֹׁב ה' לְבָדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא" שהביא המדרש רבה לביאור פסוק ויותר יעקב וכן מצינו שכך אנו שרים פסוק זה לפני שירת הפס' ויותר יעקב כי פסוק זה מלמד על קידוש ה' בעולם וזה מה שעשה יעקב אבינו שע"י עמידתו בניסיון קידש את שם ה' בעולם ורמז לדבר אנו מוצאים בר"ת של המילה נשגב נתגדל שמו גדול בעולם

מובא בספרים הקדושים כי בזמן שהקב"ה מעמיד את האדם בניסיון לוקחים ממנו את כל מדרגותיו הרוחניות ומשאירים לו רק את המידות שסגל האדם לעצמו ע"י עבודת הקודש שלו, כמו שמצינו בסיפורי הבעש"ט ומעור צדיקים ות"ע. עוד מובא שלניסיון יש שתי מסורות האחת היא לאדם, היות והניסיון בא לאדם כעין מבחן עליית שלב בעבודת ה' ואם הוא עומד בניסיון הוא עולה מדרגה במעמדו הרוחני והמטרה השניה שע"י עמידת האדם בניסיון מתגדל ומתקדש שמו של הקב"ה בעולם כמו שמצינו אצל אברהם אע"ה. שתי מסורות אלו נרמזות במילה ניסיון שהינה מלשון נס כמו העלה אותו על נס. אם נסתכל על תכלית עבודת האדם בעולם נראה כי העיקר הוא להאמין ולחיות עפ"י הכלל ש"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו" וזהו גם תפקידו של הניסיון לבדוק בכל מצב אם האדם עדיין מאמין שאין עוד מלבדו והכל הוא מה' יתברך. עפ"י האמור נפרש את הפסוק המובא ויותר יעקב לבדו היינו שיעקב עומד אתה לפני ניסיון ולכן נלקחים ממנו מדרגותיו

"וַיִּזְכֹּר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֹּאבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֵלוֹת הַשָּׁחַר" (ל"ב, כ"ה)

רש"י - ויותר יעקב. שבח פכים קטנים וחזר עליהם: ויאבק איש. מנחם פרש ויתעפר איש, לשון אבק, שהיו מעלים עפר ברגליהם על ידי נענועם. ולי נראה שהוא לשון ויתקשר, ולשון ארמי הוא, בתר דאביקו בה, ואבק לה מייבק, לשון עניבה, שכן דרך שנים שמתעצמים להפיל איש את רעהו שחובקו ואובקו בזרועותיו. ופירשו רבותינו זיכרונם לברכה שהוא שרו של עשו" עב"ל רש"י רמז בענין למי שהוא בעל גאוה מנסה הוא להפיל את חברו אך בעל הענווה שמרגיש את עצמו כעפר ואפר נותן הוא מקום גם לחברו ואין הוא מתאמץ להפילו

רש"י - ויותר יעקב. שבח פכים קטנים וחזר עליהם: ויאבק איש. מנחם פרש ויתעפר איש, לשון אבק, שהיו מעלים עפר ברגליהם על ידי נענועם. ולי נראה שהוא לשון ויתקשר, ולשון ארמי הוא, בתר דאביקו בה, ואבק לה מייבק, לשון עניבה, שכן דרך שנים שמתעצמים להפיל איש את רעהו שחובקו ואובקו בזרועותיו. ופירשו רבותינו זיכרונם לברכה שהוא שרו של עשו" עב"ל רש"י רמז בענין למי שהוא בעל גאוה מנסה הוא להפיל את חברו אך בעל הענווה שמרגיש את עצמו כעפר ואפר נותן הוא מקום גם לחברו ואין הוא מתאמץ להפילו

"וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר עוֹד שְׁמֶךָ פִּי אִם יִשְׂרָאֵל פִּי שְׁרִית עִם אֱלֹהִים וְעַם אֲנָשִׁים וְתוֹכַל" (ל"ב, כ"ט)

כך שלמדת משרי שמירת מידת היסוד וכן למדת תורה במסירות נפש בבית לבן לכן ממך יצא עם ישראל ואתה הוא היסוד לכולם וזה מה שכתוב ואביו שמר את הדבר שמירה על אות ברית קודש שידע יעקב שמוטל עליו לתקן את מידת היסוד לגברים שירדו למצרים והוא ידע שתפקידו זה מוטל על יוסף שמידתו מידת יסוד כנודע ולכן עליו נאמר ואביו שמר את הדבר ושם רש"י מפרש על אתר "היה ממתין ומצפה מתי יבא, וכן שומר אמונים וכן לא תשמר על חטאתי, לא תמתין" כמו שנאמר פיתחו גוי שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים וידוע שהברית נקרא צדיק וכן שומר הברית נקרא צדיק וזהו מה שרומז רש"י שהיה יעקב ממתין ומצפה מתי יעשה כבר תיקון היסוד לגברים ע"י שומר הברית לבלתי יחטא והבן

ידוע מה שכתוב בספרים (ראה נתיבות שלום) ששרי נלקחה לבית פרעה במצרים לתקן את מידת היסוד לנשים שירדו אח"כ למצרים ובוה שהיא לא חטאה עם פרעה היא תקנה לכל הנשים שירדו למצרים שגם הם לא יחטאו ואילו יוסף שלא חטא עם אשת פוטיפר תיקן לגברים שירדו למצרים. עפ"י הנ"ל נ"ל שהמלאך שניסה לנגוע ליעקב ביסוד הוא הירך כמו שכתוב אצל אברהם שים ירך תחת ירכי וכותב רש"י שאחו בברית שהיות שיעקב למד משרה סבתו ולא היה פגום באות ברית קודש וכן למד תורה כמובא לכן הוא זה שימשיך את שושלת של עם ישראל ובעצם יעקב הוא היסוד לעם ישראל כי מיטתו שלמה ואין אף אחד מילדיו פגום וזה מה שנרמז במילים כ"י שר"ת כ"י עולה למניין ל' לימוד שר"ת נוטריקון שר"י ת' תורה היינו שע"י

"וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ יֵשׁ לִי רֵב אַחֵי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ" (ל"ג, ט')

ניתן לומר בדרך צחות כי גם עשו מתפאר שיש לו רב אך הרב שלו הוא נחמד מאיר פנים אחוקי כזה סחבק כזה כשפונים אליו אומרים לו מה המצב אחי? לא מוכיח או מייסר על מעשים לא טובים הוא רק אומר לכל אחד תעשה מה שאתה רוצה בחינת יהיה לך אשר לך ולא פלא שמרב כזה יצא עשו הרשע אך לעומתו יעקב שדבק ברבנים אמיתיים שם ועבר נהיה לאחד מאבות האומה

ניתן לומר בדרך צחות כי גם עשו מתפאר שיש לו רב אך הרב שלו הוא נחמד מאיר פנים אחוקי כזה סחבק כזה כשפונים אליו אומרים לו מה המצב אחי? לא מוכיח או מייסר על מעשים לא טובים הוא רק אומר לכל אחד תעשה מה שאתה רוצה בחינת יהיה לך אשר לך ולא פלא שמרב כזה יצא עשו הרשע אך לעומתו יעקב שדבק ברבנים אמיתיים שם ועבר נהיה לאחד מאבות האומה

"קַח נָא אֶת בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הִבֵּאת לָךְ פִּי חַנּוּנֵי אֱלֹהִים וְכִי יֵשׁ לִי כָל וַיִּפְצַר בּוֹ וַיִּקַּח" (ל"ג, י"א)

מכאן למדים שטוב עין הוא יברך היינו כדאי לקחת ברכה ממי שהוא טוב עין ומיהו טוב עין זה אדם שאומר שיש לו כל צרכו ואין הוא מסתכל על מה שיש לחברו

מכאן למדים שטוב עין הוא יברך היינו כדאי לקחת ברכה ממי שהוא טוב עין ומיהו טוב עין זה אדם שאומר שיש לו כל צרכו ואין הוא מסתכל על מה שיש לחברו

"כִּי חַנּוּנֵי אֱלֹקִים וְכִי יֵשׁ לִי כָל וַיִּפְצַר בּוֹ וַיִּקַּח" (ל"ג, י"א) - משנה מסכת שבת פרק כד משנה א'

מי שהחשיך בדרך, נותן פיסו לנכרי, ואם אין עמו נכרי, מניחו על החמור. הגיע לחרצר החיצונה, נוטל את הפלים הנטלין בשבת, ושאין נטלין בשבת, מתיר את החבליים, והשקין נוטלין מאליהם. ניתן לרמוז משנה זו בס"ד ידוע כי עולם הזה נקרא ערב שבת היות והוא מהווה הכנה לעולם הבא הנקרא שבת. וכן מי שהחשיך בדרך

מי שהחשיך בדרך, נותן פיסו לנכרי, ואם אין עמו נכרי, מניחו על החמור. הגיע לחרצר החיצונה, נוטל את הפלים הנטלין בשבת, ושאין נטלין בשבת, מתיר את החבליים, והשקין נוטלין מאליהם. ניתן לרמוז משנה זו בס"ד ידוע כי עולם הזה נקרא ערב שבת היות והוא מהווה הכנה לעולם הבא הנקרא שבת. וכן מי שהחשיך בדרך

תורה ומצוות ומעשים טובים לוקח אתו כי זה נחשב בעולם האמת אך מה שלא נחשב מתיר את החבלים והשקים נופלים מאליהם היינו אומרים לו תשאר את כל החומרות שרכשת למטה בעולם העשיה כי כאן אין זה נחשב כלום

את כל כיס הכסף שלו לאנשים נכרים היינו זרים כגון אשתו וילדיו והוא עצמו לקבר לא לוקח כלום ואם לא, מניחו על החמור היינו גם אם יש לו נכסים חומריים גם לא לוקח אותם כמו שאומרים העולם אין כיסים בתכריכים אלא מניחם על החומרות הגיע לחצר החיצונה היינו שמגיע לבי"ד של מעלה כלים הניטלים בשבת שהם

משנת הצדיק – הרה"ק רבי דוד אביחצירא הי"ד זי"ע – יד כסלו

נולד בשנת תרכ"ו (1866) כבנו הבכור של הרב מסעוד אבוחצירא בעיר תאפילאלת שבמרוקו, בשיא תקופת הנהגתו של סבו הרב יעקב אבוחצירא. רבי דוד למד תורה מסבו, ונודע כעילוי, לאחר פטירת הסב קיבל אביו את הנהגת הקהילה והישיבה. באותן שנים עסק רבי דוד לברו בתורה, נהג במנהגי פרישות ולא התערב בהנהגת הקהילה. לאחר פטירת אביו בשנת 1908 בגיל 42 קיבל על עצמו רבי דוד את הנהגת הקהילה, אולם פחות משנה לאחר מכן חילק את סמכויותיו לקרובי משפחתו: דודו, הרב יצחק אבוחצירא נטל על עצמו את הניהול הכספי של הישיבה. בן דודו הרב אליהו אבוחצירא היה אחראי על הקשר בין הקהילה היהודית לממשל המרוקאי. אחיו הבכור סאלי, שהיה באותו זמן בן שמונה עשרה, מונה לראש הישיבה.

משנת 1909 ועד סוף שנת תרע"ד הסתגר רבי דוד עם חמיו הרב אליהו ועם הרב משה תורג'מן בעליית הגג של ביתו, שם עשו תעניות וסיגופים ולמדו את תורת הנגלה והנסתר. רבי דוד התחנך והתאלמן פעמיים, ונולדו לו שמונה בנים ובת אחת. כל בניו, למעט הצעיר שבהם נפטרו בחייו ל"ע. אחת מבנותיו, אסתר, התחתנה עם אחיו הקטן הרב יצחק אבוחצירא. על אף שסבל ממחלות רבות, רבי דוד היה ידוע כאדם שמח. רבי דוד נמנע מלצאת אל הרחוב ולכן בית המדרש והמקווה שלו היו בביתו. כאשר היה יוצא החוצה לא היה הולך ברחוב אלא מדלג מגג לגג, עוד מהנהגותיו היו שהיה צמחוני, צם פעמים רבות ומיעט לאכול, לא ישן על מיטה אלא על כיסא. מדי בוקר לפני לימודיו היה מסתגר בחדרו ושם היה נכנס בתוך ארון קבורה ומכסה עצמו באפר על מנת לזכור את יום המיתה ולהתגבר על יצר הגאווה

בשנת 1917 כבש צבא צרפת את מרוקו. הערבים התארגנו בראשות מולאי מוחמד בן קאסם ונלחמו בצרפתים, ולאחר תקופה ארוכה נסוגו הצרפתים. מולאי מוחמד נלחם או מול משפחת המלוכה המרוקנית, הרגם ותפס את כס השלטון. בשנת 1919 הוציא גזירה להרוג את כל היהודים הדרים במחוז תאפילאלת, בטענה שהם קושרים קשר חשאי עם הכובש הצרפתי על מנת לגרש את שלטון המורדים בראשותו.

על מנת להגביר את התרדה לא פרסם תאריך לביצוע הגזירה. בשבת י"ד כסלו תר"פ לבש רבי דוד בגדי חול שחורים במקום בגדי השבת הלכנים שאותם נהג ללבוש. בשבת בצחרים החל מולאי מוחמד לרכו את יהודי האזור, על מנת להוציאם להורג. החיילים של מולאי מוחמד הקיפו את המלאח וגרמו לפחד רב. אז החל רבי דוד לעודד את הקהילה, באומרו כי התפלל לריבונו של עולם שבמקום שיהרגו כל אנשי הקהילה, ימות רק הוא עצמו. לאחר שהתקצבו כל היהודים אל הכיכר המרכזית, שיכנעו יועציו של מולאי מוחמד אותו שכדאי לו להרוג רק את רבם של היהודים, מאחר שאם ימותו כולם לא יוכלו לגבות מהם מסים ותשלומים אחרים. מולאי מוחמד ציווה לקחת את רבי דוד ואת שני עשירי העיר רבי יצחק בן שמחון ובנו רבי דוד להציב את גופם מול לוע של תותח ולירות ממנו. לפי גרסה אחרת הוא הוכנס לתוך התותח ונורה ממנו. לאחר מותו גזר מולאי מוחמד כי אסור להתאבל על מות רבי דוד, ומי שיימצא מתאבל יוצא גם כן להורג. מספר ימים אחרי הירצחו של הרב דוד אבוחצירא הועברה גופתו אל ראשי הקהילה, והוא נקבר בלוידיה צנועה שאף בה בלשו חילי המורדים לבל יעני איש להתאבל ולכבות על רבי דוד

וכך כתב בספרו פתח האהל "יהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין וא"א לרמוז ע"ד הידוע ע"פ כי לא יראני האדם שבחיייהם אינם רואים אך במיתתן רואים וכו" וכו" הוא שברחל אע"ה אשר כשם רבה שבאותה שעה ראתה אור פני השכינה באור צח ומוצחצח בגילוי גמור כדחיו לה וכו' ובכן חשקה נפשה בדובקה בה מבילתי שום ספק וכו' וגם בכח זה זכתה אותה הצדקת לברר ולזכר ולהעלות ניצוצות הקדושה המפוררים כידוע ג"ך בכח מיתתן של צדיקים וכו' וכ"ש כאן הגם שכל זה היה לה בחיי חיותה בכח מעשים הטובים וכו' שאני הכא במיתתה שק"ו הוא ביתר שאת יותר עו וכו' וגם זאת היא רחל אע"ה כידוע גבוה מעל גבוה וכו' והווי יהי בצאת נפשה וכו' דה"ו ווי לכל אותה סטרא בעת צאת נפשה של אותה הצדקת וכו' שפלטת לה בולעה וכו' גם תיבת נפשה ר"ת ניצוצי ה'קדושה פ"ר ש"ך וכו' שנראה בכאן כפל הלשון במ"ש דה"ו בצאת נפשה היינו כי מתה וכו' אך הוא לתור ולדרוש ולרמוז וכו' גם בצאת נפשה לעומ' אותה סטרא שנה"ק הן המה נפשותם וחיותם כידוע וכו' שבכח כי מתה אותה צדקת וכו' גם שני תיבות אלו נפש"ה כ"י מצוא ימצא בהם צירוף פנ"י שכינ"ה הגם ששני אותיות נ"י משתמשים לכאן ולכאן אין בכך כלום וכו' ודה"ו שלעת עתה שמתה וכו' היה לה במיתתה אור פני השכינה ביתר שאת כנו' שזוהו סיבת מיתתה של אותה צדקת כידוע וכו' ותקרא שמו בן אוני ע"ש המאורע שהיא אניות מזה העולם של הבל וריק וכו' אך אמנם לעומ' עולם האמיתי וכו' גם לרבות מראה הגדול והנורא של נועם ה' ושעשועו וכו' א"ש רמוז אוני שהוא ר"ת למפרע יהי נועם ה' אלוקינו וכו' ואביו קרא לו בנימין שגם לפשוטו א"ש סטרא דימינא וכו' ע"ד ימין ה' רוממה וכו' עליית נה"ק וכו' ימין ה' עשה חיל וכו' גם א"ש אורז"ל ע"ה על בנימין שהוא מן אותם שלא טעמו וכו' שבכח המראה הגדול הנו' וכו' וגם ע"ד למימינים בה סמא דחיי וכו'"

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

בוצינא דנהורא – הרה"ק רבי ברוך ממוזיבוז"ב ר' יחיאל מיכל אשכנזי זצוק"ל זי"ע

"וַיֵּאמֶר אִם יָבֹא עֲשׂוֹ אֶל הַמַּחֲנֶה הָאֶחָד וְהִפְהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַגָּשָׁר לְפִלִיטָה" (ל"ב, ט')

רש"י – התקין עצמו לשלשה דברים לדורון, לתפלה ולמלחמה

"וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹתֵיהֶם יִצְלָם" (תהילים ק"ו, ו')

מסתמא פגם באיזה עוון ע"כ צריך לצעוק אל ה' היינו על פגם השכינה וממצוקותיהם יצילים וממילא יצילים מצרותיהם. וזהו ג"כ כוונת הכתוב ותתפלל חנה על ה' וגו' אחר חפני ופנחס היו כהנים לה' וקשה מה עניין חפני ופנחס אל חנה ועוד מה על ה' אך זהו בעצמו הכוונה כאן כיון שחנה ראתה שהם אינם הגונים ואינם נוהגים במידות ישרות ופוגמים השכינה והיה לה צער על פגם השכינה ותתפלל על ה' פ' התפילה שהתפללה על בן לא היה לטובתה רק לטובת השכינה שיתן לה השי"ת בן הגון שיתקן כל זה

והקשה מה היה כוונת דוד המלך ע"ה שעשה מזמור מזה. הא בגמרא איתא סתם ארבעה צריכים להודות וכל אחד כשאיירע לו איזה נס יזמר להקב"ה כמו שירצה. ותיריך דזה ידוע מאמר הגמרא אין יסורין בלא עוון והיסורים באים על אדם למרק עונותיו וזה ג"כ ידוע דמי שחטא ועבר עבירה הוא נותן כח בסט"א ר"ל ופוגם בהשכינה חלילה ואיתא בגמרא המתפלל על חבירו הוא נענה תחילה ע"כ צריך אדם העיקר להתפלל על כבוד השכינה כל הבקשות שלו וזהו כוונת דוד המלך ע"ה שאמר ויצעקו אל ה' בצר להם פ' כשיבוא לאדם יסורים

סגולה לפרנסה – אמונה בה'

"וַיִּוְתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֹלֹת הַשָּׁחַר" (ל"ב, כ"ה)

עם עשו וז' שיותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר דהיינו שרצה לנסות לכבוש את יעקב בגלות לכבות אש האמונה כדי שחושך יכסהו עד שיאיר ה' חשכת הגלות ויעורר שחר הגאולה אבל לשווא היו כל חריצותיו כי יעקב נשאר נאמן לה' ולתורתו ומים רבים מים הודונים צרות כנהר לא יכלו להזיזם ולא תימוט רגלם רגל ישרה שעמדו במישור לפני ד' ע"כ כשראה שלא יכול לו ויגע בכף ירך יעקב היינו הממוץ ופרנסתו שמעמידו על רגליו ותקע כף ירך יעקב ובאמת וידל ישראל מאד ע"י בהאבקו עמו וד' ירום קרן עמו ישראל ואוהביו כצאת השמש בגבורתו אכ"ר" עכל"ק על כן ישתדל האדם לעסוק בתורה ובמצוות וע"י יוכה לאמונה שלמה בקב"ה ותהיה לו פרנסה בשפע שכן לא יוכלו כל מרעיו לעשות לו כל רע

כתב הרב שמחה בונם סופר ז"ע בספרו שערי שמחה "ונראה לי עד דרך הירמו דהנה מעולם עשו שונא ליעקב ועושה כל הצטדקות כדי ללחום עם יעקב להסיתו ולהעבירו מרצון בוראו ומדתו דת יהודית כדי שיהי' לעם אחד ודברים אחרים ואם יראה שכל מוזימותיו והתפעלותיו ללא יועיל ויהודא רד עם קל ועם קדושיו נאמן ונאמנים בברית ה' אשר כרת עימם בהר חורב אז באים על ישראל בגופני' יורדים עימם עד לחייהם לקפח פרנסתם להכרית אוכל מפיהם ועני חשוב כמת מבלי משען ומשענה וידל ישראל מאד ובזוי בגויים והניסיון ילמדנו ע"ז שיעקב בעו"ה נתן למשיסה וישראל לבוזים וחושבים שע"ז יוכלו להם לגרשם מן הארץ והנה מעשה אבות איש סימן לבנים אחריהם כאשר האריכו כבר המפרשים למענייתם וזה מרומז בהתאבקות יעקב